نفت و انرژی

عزم وزارت نفت برای جذب سرمایه

معاون مدیر سرمایه‌گذاری شرکت ملی نفت ایران با تأکید بر اینکه با مصوبه شورای اقتصاد در خصوص تسهیل شرایط انعقاد قراردادها و اجرای قراردادهای بالادستی نفت و گاز، زمان مورد نیاز از مرحله دریافت طرح پیشنهادی سرمایه‌گذار تا انعقاد قرارداد به‌طور قابل‌توجهی کاهش خواهد یافت، گفت: این اقدام‌ها نشان‌دهنده عزم وزارت نفت برای جذب سرمایه و تسهیل فرآیندهای اقتصادی در کشور است.

به گزارش زمان به نقل از وزارت نفت، امیر صالحی با اشاره به تلاش‌های انجام‌شده برای کاهش زمان فرآیند انعقاد قراردادهای بالادستی نفت و گاز توضیح داد: در گذشته این فرآیندها ممکن بود تا سه سال به طول بینجامد، اما با همکاری وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه اقدام‌هایی برای تسریع در این روند صورت گرفته است. وی افزود: کلایه‌های سرمایه‌گذاران از طولانی بودن زمان انعقاد قراردادها، وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه را بر آن داشت که به بررسی و اصلاح این فرآیندها بپردازند و با تنظیم زمان‌بندی مشخص برای هر فرآیند، این مدت زمان به حداقل برسد.

معاون سرمایه‌گذاری و بررسی‌های اقتصادی قراردادهای شرکت ملی نفت ایران با بیان اینکه فقدان یک الگوی اطلاعات مورد توافق بین وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه به طولانی شدن مذاکرات قراردادی و اخذ تأییدیه‌های لازم از سوی سازمان برنامه و بودجه منجر شده است، بیان کرد: طبق مصوبه شورای اقتصاد مقرر شده است قالب اطلاعات و مستندات مورد نیاز، بین وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه مشخص و نهایی شود تا از این طریق فرآیند انعقاد قرارداد کوتاه‌تر باشد.

صالحی تأکید کرد: با توجه به مصوبه شورای اقتصاد و همکاری‌های انجام‌شده، اکنون زمان تعیین‌شده برای فرآیندها از مرحله دریافت طرح پیشنهادی از سرمایه‌گذار تا انعقاد قرارداد به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافته است. این اقدام‌ها نشان‌دهنده عزم جدی وزارت نفت برای جذب سرمایه‌گذاری و تسهیل فرآیندهای اقتصادی در کشور است. وی با بیان اینکه در نشست‌های اخیر میان وزارت نفت و سازمان برنامه و بودجه، راهکارهایی برای تسریع در فرآیند بررسی اطلاعات مرتبط با توسعه و بهره‌برداری از طرح‌های نفتی و گازی مورد بحث و بررسی قرار گرفت، افزود: برای کاهش زمان لازم برای بررسی اطلاعات در این خصوص، فهرستی از اطلاعات مورد نیاز سازمان برنامه و بودجه با هدف تسهیل فرآیند بررسی و مشخص کردن محدوده وظایف از سوی ذی‌نفعان در حال نهایی شدن است. معاون مدیر سرمایه‌گذاری شرکت ملی نفت ایران اعلام کرد: با این اقدام‌ها زمان بررسی طرح‌های توسعه‌ای پیشنهادی سرمایه‌گذاران تا مرحله امضای قرارداد به ۶ ماه کاهش می‌یابد. این تغییر نیازمند همکاری تمامی ذی‌نفعان و ایجاد مکانیسم‌های اجرایی برای پایبندی به زمان‌بندی‌ها است. صالحی به مشکلات قبلی برخی طرح‌ها اشاره کرد و گفت: برای برخی میدان‌های گازی که قرار است توسط صنایع انرژی‌بر از جمله پتروشیمی‌ها توسعه یابند، نیاز به مصوبه هیئت وزیران برای تخصیص گاز این میدان‌ها به صنایع انرژی‌بر وجود داشت که این موضوع دلیل طولانی شدن روند انعقاد قرارداد در این طرح‌ها بود.

افزایش ۶۰ درصدی تولید روزانه گاز فاز ۱۱ پارس جنوبی در دولت چهاردهم

در دولت چهاردهم تولید روزانه گاز در فاز ۱۱ پارس جنوبی از ۱۲ میلیون مترمکعب به ۲۰ میلیون مترمکعب افزایش یافته است.

به گزارش زمان به نقل از شرکت نفت و گاز پارس، در بیست و یکمین نشست کمیته مدیریت مشترک طرح توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی اعلام شد که تولید روزانه گاز در این طرح، با افزایش ۶۰ درصدی طی ۱۰ ماهه دولت چهاردهم، از ۱۲ میلیون متر مکعب به ۲۰ میلیون متر مکعب افزایش یافته است.

در این نشست، گزارشی از آخرین وضعیت تولید و توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی در فاز اول و دوم ارائه شد و مباحث مختلفی از جمله وضعیت حفاری نهمین حلقه چاه سکوی SPD۱۱B، برنامه زمان‌بندی بارگیری و نصب جکت سرچاهی موقعیت SPD۱۱A، تأمین دکل و کلاهای مورد نیاز حفاری، ساخت عرشه دوم موقعیت SPD۱۱A و چشم‌انداز تکمیل طرح در فاز نهایی مورد بررسی قرار گرفت. تورج دهقانی، مدیرعامل شرکت نفت و گاز پارس، در این نشست بر ضرورت برگزاری جلسات مداوم و مستمر میان شرکت پتروپارس، به عنوان پیمانکار عمومی طرح و پیمانکاران فرعی از جمله شرکت‌های سازنده تأسیسات فراساحلی تأکید کرد و گفت: شناسایی دقیق گلوگاه‌های اجرایی و رفع آنها با تزریق به موقع منابع مالی، شرط اصلی تقویت پیمانکاران فرعی طرح است. حمیدرضا ثقفی، مدیرعامل شرکت پتروپارس نیز در این نشست، پیشرفت کلی طرح در فاز نخست توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی را نزدیک به ۴۱ درصد اعلام کرد و درباره آخرین وضعیت ساخت جکت سرچاهی موقعیت SPD۱۱A گفت: در زمان تحویل دولت چهاردهم، پیشرفت ساخت این جکت کمتر از ۳۵ درصد بود؛ اما عملیات ساخت آن اکنون به پایان رسیده و در صورت آزادسازی ظرفیت‌های لجستیکی و پشتیبانی شرکت سازنده، طی یک ماه آینده بارگیری و برای نصب در آبهای خلیج فارس آماده خواهد شد.

خانواده‌های ایرانی، به ناچار به سمت چندشغله بودن گرایش پیدا کرده‌اند؛

تغییر معنای «کار» در زندگی روزمره مردم

شرایط بد تورمی و کاهش قدرت خرید و نبود امنیت شغلی باعث شده است که این روزها کارگران برای حفظ حداقل سطح معیشت به سمت چند شغله بودن گرایش پیدا کنند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، در شرایطی که تورم، کاهش قدرت خرید و نبود امنیت شغلی به بخش جدانشدنی زندگی روزمره مردم تبدیل شده است، خانواده‌های ایرانی برای بقا و حفظ حداقل سطح معیشت، به ناچار به سمت چندشغله بودن گرایش پیدا کرده‌اند. پدیده‌ای که زمانی نشانه‌ای از تلاش و پشتکار تلقی می‌شد، امروز رنگ باخته و به آخرین راه‌حل برای ادامه‌ی حیات اقتصادی بدل شده است. بر اساس گزارش‌های مرکز آمار ایران، نرخ تورم سالانه در ماه‌های گذشته از ۴۵درصد عبور کرده و قیمت اقلام اساسی زندگی خانوار همچنان روند صعودی دارد. در چنین شرایطی، درآمد ماهیانه یک کارمند یا کارگر، پاسخگوی هزینه‌های ابتدایی زندگی از جمله اجاره مسکن، خوراک، پوشاک و آموزش فرزندان نیست.

ناهید صمادتی، استاد اقتصاد اجتماعی در دانشگاه علامه طباطبایی، بیان کرده است: در دهه گذشته، درآمد واقعی خانوارهای متوسط به پایین، بشدت کاهش یافته و برای ادامه زندگی در شهرهای بزرگ، عملاً داشتن دو یا حتی سه شغل به یک ضرورت تبدیل شده است. کارگرانی که سیح‌ها در کارگاه یا کارخانه مشغول کارند، عصرها به عنوان راننده تاکسی اینترنتی، کارگر ساختمانی، فروشنده دوره‌گرد یا خدماتی در مشاغل غیررسمی فعالیت می‌کنند. برخی نیز شب‌ها به سراغ پروژه‌های موقت یا کارهای فریلنسری می‌روند؛ تنها برای اینکه بتوانند کرایه خانه بدهند، مایحتاج اولیه زندگی را تهیه کنند، و قسط و بدهی عقب‌افتاده‌شان را پرداخت کنند. قانون کار ایران صراحت دارد که حداکثر ساعت کاری در هفته ۴۴ساعت است. اما با گسترش مشاغل غیررسمی، این چارچوب‌ها دیگر معنا ندارد. بسیاری از کارگران شغل دوم خود را در بخش‌هایی غیرقانونی یا فاقد بیمه انجام می‌دهند. از سوی دیگر حمید حاجی اسماعیلی، فعال کارگری معتقد است که مطابق گزارش میدانی، حدود ۶۰درصد افراد شغل دوم یا سوم دارند. طبیعتاً بحران اقتصادی، تورم، گرانی و مشکلات عدیده در سال‌های اخیر کارگران را مجبور به شغل بعدی کرده است تا بتوانند با درآمدی دیگر از پس هزینه های زندگی بر بیایند. اما یکی از مشکلات این است که کارمندان، کارگران و حتی بازنشستگان اگر شغلی رسمی پیدا نکنند، معمولاً در فعالیت‌های غیررسمی مانند رانندگی، حمل و نقل و دلالی کاری برای خود دست و پا می‌کنند. حاجی اسماعیلی افزود: بنابراین جنبه اقتصادی چندشغله بودن برای عموم مردم مهم است. چون در سال‌های اخیر درآمد و قدرت خرید آنها بصورت روزانه کاهش یافته که نشانی از ساختار بیمار اقتصاد کشور است.متأسفانه، سیاست گذاران نیز نتوانستند تناسبی بین تورم و حقوق و دستمزد ایجاد کنند و شاهد هستیم که ارزش حقوق‌ها نسبت به تورم روند کاهشی به خود گرفته است.

هادی ایوی، فعال کارگری با بیان اینکه میزان دستمزد به‌اندازه‌ای است که کارگران از کار کردن در واحدهای تولیدی امتناع می‌کنند گفت: کارگران معتقدند با ساعت کاری بالا و درآمد کم نمی‌توانند از پس هزینه‌های زندگی برآیند و مجبور هستند بعد از پایان ساعت کاری در یک واحد تولیدی یا اداری بسمت شغل دوم بروند و معاش خانواده را تأمین کنند. بعد از مدتی که در شغل دوم به‌طور مثال (تاکسی اینترنتی) می‌روند، تمایلشان به اینکه آن را به‌عنوان شغل دائمی خود انتخاب کنند، بیشتر می‌شود و ترجیح می‌دهند بسمت آن مشاغل بروند. سعید فتاحی، مشاور کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران در مورد مهم‌ترین خواسته‌ی کارگران گفت: امروز مهم‌ترین مشکل کارگران معیشت بسیار بد آن‌هاست. سفره‌ی کارگران خالیست، هزینه‌ی تحصیل فرزندانشان را ندارند، درآمد آن‌ها در بهترین حالت تنها یکی دو مورد از نیازهای اساسی آن‌ها را تأمین می‌کند، و حتی با شغل دوم هم نمی‌توان به حداقل‌های یک زندگی چیزی که در قانون کار به عنوان معیار تعیین دستمزد کارگر ساده آمده دست یافت. فتاحی ادامه داد: سیاست هایی که هرساله از آن به عنوان تنها راه توسعه نام می‌برند، کار را به جایی رسانده که امروز تأمین گوشت و مرغ و حتی لبنیات برای کارگران دشوار شده است و این وضعیت به زودی خود را در فقر غذایی فرزندان خانواده‌های کارگری نشان می‌دهد.امروز با این حجم از عقب‌ماندگی دستمزد از تورم و هزینه‌های زندگی مواجه نبودیم. همچنین اگر بخشنامه‌ها و دادنامه‌ها امنیت شغلی را از کارگر نمی‌گرفتند امروز کارگران و تشکل‌های آن‌ها تا این اندازه ضعیف نبودند. افزایش ساعت کاری، کاهش استراحت، نبود تفریح و زمان کافی برای تعامل با اعضای خانواده، تبعات جبران‌ناپذیری بر سلامت روانی و اجتماعی افراد گذاشته است. کارشناسان هشدار می‌دهند: افزایش چندشغله‌بودن به قیمت فرسایش روانی، افسردگی، اضطراب مزمن و گسترش تنش‌های خانوادگی تمام می‌شود. افراد زمان کافی برای رسیدگی به خود، فرزندان و همسر ندارند و این شکاف‌ها آرام آرام به بحران‌های عاطفی منجر می‌شود. طبق آخرین آمارهای رسمی که در اواخر سال ۱۴۰۳ منتشر شد، بیش از ۳۵٪ از جمعیت فعال کشور دست‌کم دو شغل دارند.در میان این افراد، ۶۲٪ ساکن شهرهای بزرگ (تهران، مشهد، اصفهان و شیراز) هستند. مردان بیشتر به رانندگی اینترنتی، فروشندگی و تدریس خصوصی مشغولندزنان نیز در مشاغل خانگی، فروش آنلاین و تولید صنایع‌دستی حضور فعال دارندایران ارقام تنها نوک کوه یخ واقعیت اقتصادی هستند؛ چرا که بسیاری از مشاغل غیررسمی و فصلی در آمارها ثبت نمی‌شوند. در نهایت، مسئله اصلی فراتر از افزایش تعداد شغل‌هاست.

موضوع: تغییر معنای «کار» در زندگی روزمره مردم است. امروز بسیاری از خانواده‌ها نه برای رشد، بلکه برای بقا کار می‌کنند. دغدغه‌ی اصلی مردم دیگر توسعه فردی یا شغلی نیست؛ بلکه پرداخت اجاره خانه، قبض‌ها و هزینه‌های روزمره است. تا زمانی که سیاست‌های کلان اقتصادی، شرایط اشتغال پایدار و دستمزدهای متناسب با هزینه‌ی زندگی فراهم نکند، چندشغله بودن به‌عنوان تنها راه‌حل اجباری در جامعه باقی خواهد ماند، راه‌حلی که بهای آن، سلامت روان، آرامش خانوادگی و کیفیت زندگی است. بازنگری در ساختار دستمزدها مطابق با سبد معیشت واقعی،ایجاد مشوق‌های شغلی برای خانواده‌ها با فرزندان خردسال،بهبود نظام بیمه‌ای برای مشاغل پارەوقت و غیررسمی و تسهیل دسترسی به وام‌های کم‌بهره برای کسب‌وکارهای کوچک راهکارها برای حل این مشکل است.

زمان گزارش می دهد؛

کیفیت نان قربانی بی‌برنامگی

فائزه حیدری- کیفیت نان در ایران به شدت مورد نقد و نارضایتی مردم قرار گرفته است. کارشناسان و فعالان صنفی بر این باورند که بدون اصلاح بنیادین در کیفیت آرد و گندم، نمی‌توان به بهبود کیفیت نان امیدوار بود. در حالی که برخی تصمیمات مانند ترویج استفاده از آرد کامل مطرح شده، اما بدون پشتوانه علمی، تأثیری بر بهبود کیفیت نان نداشته است.

محمدرضا مرتضوی، رئیس انجمن صنفی آردسازان، تأکید می‌کند که کیفیت پایین گندم تولیدی کشور، مهم‌ترین عامل کاهش کیفیت آرد و در نتیجه کیفیت نان است. اصلاحات فعلی بیشتر به افزایش کمیت گندم متمرکز بوده و توجه کافی به کیفیت آن نشده است. به گفته وی، نان به عنوان قوت اصلی مردم، باید از آردی با کیفیت بالا تهیه شود تا سلامت جامعه تضمین شود. طرح استفاده از آرد کامل در نانوایی‌ها که بیش از دو سال است دنبال می‌شود، بدون تحقیقات دقیق علمی نتوانسته نان را بهبود بخشد. مرتضوی می‌گوید کیفیت نان بیشتر وابسته به خواص رئولوژیکی خمیر و ساختار اقتصادی نانوایی‌هاست تا فقط نوع آرد مصرفی.

افزایش قیمت نان صنعتی و تاثیر آن بر سفره مردم

حذف یارانه آرد صنف و صنعت موجب افزایش ۸۴ درصدی قیمت نان صنعتی در سه ماه اخیر شده است. این افزایش قیمت در حالی رخ داده که کیفیت نان سنتی همچنان پایین است و مردم از این وضعیت ناراضی‌اند. حامد یزدیان، نماینده مجلس، تأکید دارد مشکل اصلی کیفیت نان و قیمت‌های نامناسب، نبود مدیریت متمرکز است. وزارتخانه‌های مختلفی در زنجیره گندم، آرد و نان دخیل هستند که باعث پراکندگی و ناکارآمدی سیاست‌گذاری شده است. قیمت سبوس گندم که یکی از نهاده‌های مهم دام است، آزاد شده و پیش‌بینی می‌شود نرخ آن به‌طور قابل توجهی افزایش یابد. این موضوع می‌تواند به افزایش قیمت نهاده‌های دامی و در نهایت تأثیر منفی بر سفره مردم منجر شود. مرصاد جمشیدی، رئیس بنیاد علوم و فنون غذا، با تأکید بر لزوم خرید گندم با کیفیت بالا، خواستار کاهش دخالت‌های دولتی در زنجیره تولید آرد و نان و تخصیص یارانه به مصرف‌کننده نهایی شده است. به گفته وی، تمرکز بر کیفیت آرد و گندم می‌تواند کلید اصلی بهبود کیفیت نان باشد. کیفیت نان در ایران مستقیماً به کیفیت آرد و گندم وابسته است. تا زمانی که اصلاحات ساختاری در تولید و مدیریت این زنجیره صورت نگیرد، تغییرات سطحی مانند استفاده از آرد کامل نمی‌تواند کیفیت نان را بهبود دهد. بهبود کیفیت آرد، مدیریت متمرکز، و حمایت از نانوایان متخصص از مهم‌ترین گام‌ها برای ارتقاء کیفیت نان و رضایت مصرف‌کنندگان است.

نوآوری‌ها و دستاوردهای ایران در حوزه تعاون باید معرفی شوند

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تاکید بر حمایت از تعاونی‌های خرد و گشودن راه به بازارهای صادراتی جدید گفت: نوآوری‌ها و دستاوردهای تاریخی ما در حوزه تعاون باید معرفی شوند.

به گزارش زمان به نقل ازمهر، احمد میدری در شورای عالی سیاست گذاری دومین همایش بین‌المللی اقتصاد و تعاونی که شهریور سال جاری برگزار می‌شود بر حفظ تعاونی‌های خرد تاکید کرد. وی گفت: نباید اجازه دهیم تعاونی‌های خرد و کوچک دچار مشکل شوند. میدری بر سابقه تعاون در تمدن ایران تاکید کرد و افزود: نحوه حمایت از تولیدکنندگان و تعاونی‌ها باید به گونه‌ای باشد که تعاونی‌های خرد از آسیب‌ها در امان بمانند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به نقش تفکر تعاونی در تمدن، فرهنگ ایرانی و متون قدیمی گفت: برخی از ابتکارات در حوزه تعاون مختص ما ایرانی‌ها است. مثلاً تاکسی‌های خطی را فقط در ایران می‌بینیم و این موضوع سابقه‌ای طولانی دارد. وی به داستان‌های قدیمی ایرانی و جمله «به طریق و رفاه اجتماعی برای حمایت از بخش کشاورزی و صادرکنندگان کوچک تاکید کرد. افزود: در حوزه کشاورزی نیز صادرات محصولات باغی مانند سیب از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف این است که فرایندهای تسهیل‌شده‌ای برای این گروه‌ها فراهم کنیم. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی حمایت از تولید را در سایه رشد بخش بازرگانی دانست و گفت: تجربه نشان می‌دهد که ابتدا بازرگانی باشد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به مشکلات ارزی تعاونی‌ها و صادرات فرش و گیاهان دارویی اشاره کرد و گفت: اخیراً در جلسه‌ای با مسئولان بانک مرکزی موضوعات صادرات فرش و گیاهان دارویی مطرح شد. این مقام عالی رتبه وزارت بر سیاست اصولی دولت چهاردهم و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای حمایت از بخش کشاورزی و صادرکنندگان کوچک تاکید کرد. افزود: در حوزه کشاورزی نیز صادرات محصولات باغی مانند سیب از اهمیت بالایی برخوردار است. هدف این است که فرایندهای تسهیل‌شده‌ای برای این گروه‌ها فراهم کنیم. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی حمایت از تولید را در سایه رشد بخش بازرگانی دانست و گفت: تجربه نشان می‌دهد که ابتدا بازرگانی توسعه می‌یابد و سپس تولید در پی آن افزایش پیدا می‌کند. به عنوان مثال برای کمک به تولید گیاهان دارویی ابتدا باید صادرات را افزایش داد، در این صورت، تولید نیز به شکل طبیعی رشد خواهد کرد. وی بر لزوم توجه به استانداردسازی محصولات صادراتی تاکید کرد و یادآور شد: استانداردسازی محصولات یکی از مقدمات ورود به بازار جهانی است. اگر این مقدمات فراهم شود و صادرات رونق گیرد، تولیدکنندگان انگیزه بیشتری برای افزایش کیفیت و کمیت تولید خواهند داشت. میدری از بخش‌های مختلف اتاق تعاون خواست که مسائل و مشکلات و پیشنهادهای خود را به صورت مکتوب ارائه کنند تا بتوان درباره هر حوزه تصمیم‌های درست‌تری اتخاذ کرد.

گشایش‌های جدید برای حمایت از تولید

مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت از گشایش‌های قابل توجه در حوزه تأمین ارز و همچنین توافقات مؤثر برای تأمین انرژی صنایع خبر داده و تاکید کرد که وزارت صمت با همکاری بانک مرکزی و وزارت نیرو، گام‌های موثری در جهت اولویت‌دهی به تولید و رفع موانع پیش‌روی واحدهای صنعتی برداشته است.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، محمدصادق مفتح- مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی- در حاشیه نشست با اعضای اتاق بازرگانی ایران، ضمن تشریح مهم‌ترین اقدامات دولت برای حمایت از تولید در شرایط فعلی اقتصادی که چالش‌های ارزی و نانرازی انرژی به‌عنوان دو مانع اصلی در مسیر تولید مطرح هستند، اظهار کرد: اگر بخواهیم مسائل اصلی حوزه تولید را دسته‌بندی کنیم، دو موضوع مهم مطرح است؛ نخست، تأمین ارز و محدودیت‌های ارزی کشور و دوم، نانرازی در حوزه انرژی. وی ضمن اشاره به برگزاری جلسات منظم با بانک مرکزی در سطوح مختلف و با حضور نمایندگان تشکل‌ها، اتاق‌های بازرگانی و فعالان اقتصادی، خاطرنشان کرد: خوشبختانه با پیگیری‌های صورت‌گرفته، بانک مرکزی به مرور در حال رفع مشکلات ارزی است و نسبت به دو تا سه ماه گذشته، گشایش‌های قابل توجهی در این حوزه ایجاد شده است. این مقام مسئول در وزارت صمت در خصوص موضوع تسهیل تامین انرژی، خاطرنشان کرد: در حوزه نانرازی انرژی نیز تعاملات خوبی با وزارت نیرو داشته‌ایم. در زمینه نظام سهمیه‌بندی و اولویت‌بندی تأمین انرژی برای صنایع، وزارت صمت پیشنهادات مشخصی ارائه کرده که بخش عمده‌ای از آن مورد پذیرش قرار گرفته است. به گفته مشاور وزیر صمت، جداول اولویت‌بندی انرژی با همکاری تشکل‌های تولیدی و مدیران واحدهای بزرگ صنعتی تهیه شده و در جلسات با وزارت نیرو به بحث گذاشته شده‌اند. مفتح تصریح کرد: اگرچه هنوز این گفت‌وگوها ادامه دارد، اما تاکنون به توافقات خوبی رسیده‌ایم و گام‌های مؤثری در جهت تأمین برق واحدهای تولیدی و قرار گرفتن آن‌ها در اولویت برداشته‌ایم.

نگاه روز

بدون تحریم اقتصاد ایران کجا بود؟

امیرعباس آذرموند

یک کارشناس اقتصادی با نشان دادن نرخ متوسط رشد اقتصادی در سالهایی که ایران درگیر تنش‌های شدید نبود، حدود سه برابر سالهایی بوده که کشور تحریم شده است. محاسبات این تحلیل‌گر نشان می‌دهد اگر تحریم‌های پس از سال ۸۷ نبودند امروز اقتصاد ایران هفدهمین اقتصاد بزرگ جهان بود حال آنکه پس از حدود دو دهه تحریم اقتصاد از نظر اندازه امروز در جایگاه ۳۶ جهان است.

در زمانی که تحریم‌های ایران در اواخر دهه ۹۰ تشدید شد، اقتصاد ایران وضعیت ایده‌آلی نداشت. در همان سالها هم عقب‌ماندگی عملکردی نسبت به برنامه‌های توسعه وجود داشت و با روی کار آمدن دولت نهم، اعتراض به سیاستهای این دولت، آن هم در زمانی که بیشترین درآمدهای ارزی کشور حاصل می‌شد، افزایش یافت. با این حال کمتر کسی تصور می‌کرد اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴ در وضعیت فعلی باشد. تا پیش از اینکه اقتصاد ایران تحریم شود، میانگین تورم سالانه کشور حدود ۲۰ درصد بود. نرخی که نسبت به میانگین جهانی (میانگین جهانی کمتر از ۵ درصد است) بسیار بالا محسوب می‌شد. اما نسبت به امروز به مراتب کمتر بود. کافی است به این نکته توجه کنیم که در سالهای گذشته هرگز نرخ تورم به کمتر از ۳۰ درصد نرسیده و بانک جهانی پیش‌بینی کرده اگر وضعیت فعلی دگرگون نشود، در پایان امسال هم دوباره و پس از یک سال وقفه وارد کانال ۴۰ تا ۵۰ درصدی خواهد شد. تحریم به چنان مانع محسوسی در مقابل اقتصاد ایران تبدیل شده که امروز همه کارشناسان اتفاق نظر دارند که اگر تحریمی وجود نداشت، اقتصاد امروز در شرایطی به مراتب بهتر از نقطه کنونی آن قرار داشت. در همین رابطه محمد تقی فیاضی، کارشناس اقتصادی، با اشاره به مشکلات ناشی از تحریم‌ها گفت: «بررسی‌ها نشان می‌دهد که اگر تنها نیمی از میانگین رشد و تورم پیش از انقلاب که ۱۰ درصد بود ادامه پیدا می‌کرد (یعنی ۵ درصد در سال)، امروز میزان تولید ناخالص داخلی کشور ما امروز ۳۶۰۰ میلیارد دلار بود. در این شرایط حجم اقتصاد آن قدر بزرگ می‌شد که امروز جزو ۱۰ کشور اول دنیا می‌شدیم.» او ادامه داد: «در این سناریو از نظر درآمد سرانه به ۴۰ هزار دلار می‌رسیدیم که به معنای حدود افزایش ۱۰ برابری نسبت به درآمد سرانه فعلی است. رشد ۵ درصدی برای چند دهه نرخ خیلی عجیب و غریبی به حساب نمی‌آید. کافی است به این نکته توجه کنیم که در برنامه‌های توسعه کشورمان همواره رشد سالانه ۸ درصد هدفگذاری شده است. حتی میانگین رشد در برخی دولتها همین حدود همین رقم بوده است.» تحلیل‌گر اقتصاد کلان بعدتر توضیح داد که این سناریو صرفاً روی کاغذ است و تداوم نیم قرن رشد اقتصادی در این سطح، چندان آسان نیست. فیاضی به انقلاب اشاره کرد و گفت: «پس از انقلاب را می‌توانیم به دوره‌های مختلف تقسیم کنیم. رشد اقتصادی در ۲۵ سال گذشته ۱.۵ درصد بوده و اگر سالهای پس از جنگ را ملاک بگیریم این نرخ به ۳.۵ درصد افزایش می‌یابد. جالب اینکه در ۸ سال احمدی‌نژاد با ۷۰۰ میلیارد دلار درآمد نفتی و فروش بخش بزرگی از شرکتهای ارزشمندتر دولتی نرخ رشد ۲.۱ درصد بود. از آغاز ۸۷ تا امروز رشد اقتصادی تنها ۱.۳ درصد بوده است. در عین حال میانگین رشد اقتصادی در سالهایی که کشور درگیر جنگ یا تحریم جدی نبوده، یعنی از سال ۶۸ تا ۸۶ میانگین رشد سالانه ۴.۷ درصد بوده است. این نرخ بسیار به ۵ درصد که در سناریو اولی بود نیز بسیار نزدیک است و می‌توانیم بگوییم اگر کشور ما تنش‌های سیاسی و منطقه‌ای جدی نداشته باشد، می تواند به این ارقام دست یابد.» او به عملکرد دولتهای مختلف پس از جنگ اشاره کرد و گفت: «میانگین رشد دولت سازندگی حدود ۴.۴ درصد بود. البته اگر مدیریت بهتر بود در آن دوره با توجه به اینکه جنگ تمام شده بود، ظرفیت رشد بیشتر هم وجود داشت. میانگین رشد دولت خاتمی ۴.۵ درصد و برای احمدی‌نژاد نیز ۲.۱ درصد بود. در دولت روحانی رشد اقتصادی ۲.۲ درصد بود و در دولت ناتمام رییسی هم به دلایل خاص نرخ رشد اقتصادی بالا رفته بود اما میانگین آن هم ۳.۹ درصد در سال بود.» کارشناسانی چون فیاضی اعتقاد دارند مهمترین عامل بهبود وضعیت رشد اقتصادی در سه سال دولت سیزدهم نه سیاستگذاری‌های دولت وقت که به دلیل کنار گذاشتن سیاست فشار حداکثری از سوی کاخ سفید و افزایش چشمگیر فروش نفت بوده است. بررسی آمارهای رسمی مرکز آمار هم نیز موید این نکته است که پیشران رشد اقتصادی در این دوره قبل از هر چیز افزایش فروش نفت بوده است. وی پاسخ داد: «همین نگاهی سردستی به این ارقام نشان می‌دهد که در عمل جنگ یا تحریم عواملی با تاثیر محسوس بر روند کلان اقتصاد است. ارقام مربوط به رشد اقتصادی نشان می‌دهد تنش‌هایی از این دست به وضوح رشد اقتصادی کشور را کاهش می‌دهد و در واقع تحریم‌کنندگان تا حد زیادی به هدفشان که عقب نگه داشتن اقتصاد ایران است، دست یافتند. بین سالهای ۶۸ تا ۸۶ که کشور درگیر جنگ و تحریم نبود نرخ رشد ۴.۷ درصد بود ولی در شرایط جنگ یا تحریم، نرخ رشد به یک سوم کاهش می‌یابد.» وی به دیگر مشکلات ناشی از تحریم مانند کسری بودجه و متعاقب آن کاهش ارزش ریال و تورم هم به عنوان دیگر مشکلات تحریم اشاره کرد. او در ادامه سناریوی دوم خود تاکید کرد: «ادامه یک رشد اقتصادی متوسط ۴.۷ درصدی از سال ۸۷ تا قبل از تحریم، با فرض تورمی در حدود ۲۰ درصد که معادل میانگین بلندمدت تورم در کشور بود، موجب می‌شد امروز به جای رتبه ۳۶ فعلی، اقتصاد ما هفدهمین اقتصاد بزرگ جهان می‌بود. رتبه درآمد سرانه کشورمان که امروز به رتبه نازل ۱۱۳ رسیده، در شرایط نبود تحریم، طوری بود که ایران رتبه ۶۲ را به‌دست می‌آورد.» وی تصریح کرد: «باید به این نکته هم توجه داشت که برای چند دهه حفظ رشد در مدار پنج درصد کاری بس دشوار و شاید غیرممکن است. زیرا به هر حال اقتصاد یک ظرفیتی دارد و همانطوری که در اقتصاد کشورهای توسعه یافته دیده‌ایم، پس از مدتی به تدریج از نرخ رشد کاسته می‌شود که در این رشدها دیگر نقش بهره پررنگ‌تر است. این نشان می‌دهد که اگر روزی ما هم به این ارقام رشد دست یافتیم باید فکری به حال آینده که رشد اقتصادی افت می‌کند، کرده باشیم وگرنه خیلی زود حرکت اقتصاد کند می‌شود.» او درباره آسیبهای دیگر تحریم توضیح داد: «تورم ۴۰ تا ۵۰ درصدی که کشورمان در این سالها شاهد آن بوده به شدت قدرت خرید مردم را کاسته و رفاه عمومی را متاثر کرده است. همچنین کسری بودجه‌های پی در پی موجب تخصیص نیافتن بودجه‌های عمرانی شده و امروز مشاهده می‌کنیم هر چه از پایتخت دور می‌شویم، استاندارد تمام زیرساختها حتی جاده‌ها و اتوبانها هم کاهش می‌یابند. به طور کلی استهلاک از دیگر چالش‌هایی است که تحریم به اقتصاد ایران تحمیل کرده است.» فیاضی درباره سهم ناکارآمدی و تحریم در بحرانهای امروز کشور گفت: «مشکلات کشور ما عمیقا ساختاری و ناشی از مشکلات نهادی و مدیریت کلان کشور و اقتصاد است اما تحریم این ناکارآمدی‌ها و مشکلات را تشدید کرده است.

به همین دلیل می‌توان مشاهده کرد که در دوره تحریم ناکارآمدی‌ها به مراتب بیش از گذشته شده است. می‌توان حتی تحریم را هم نوعی ناکارآمدی در حکمرانی دانست زیرا سیستم نتوانسته تنش‌های خود را طوری مدیریت کند که به یک چالش بزرگ و مانع اساسی تبدیل نشود.»

Alborz.payam@gmail.com

مفقودی
برگ سبز سواری صبا مدل ۸۹ با شماره پلاک ۷۱۴م۴۶ایران ۷۲ با شماره موتور ۴۴۴۲۶۴و شماره شاسی S۱۴۱۲۲۸۹۴۶۵۹۶۷ بنام هادی خدایخشی آقا محلی مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد
بابل